

KAKO USTAVOM OSNAŽITI DEMOKRATSKU CIVILNU KONTROLU NAD SISTEMOM BEZBEDNOSTI?

JUN, 2018.

Kao ustavno načelo utvrditi podređenost bezbednosnih organa demokratskoj civilnoj kontroli i javnom nadzoru.

- Utvrditi da se svi organi bezbednosti nalaze pod demokratskom civilnom kontrolom i javnim nadzorom i da se o tome donosi poseban zakon;
- Utvrditi političku i pravnu odgovornost onih koji upravljaju sistemom bezbednosti kao i onih koji komanduju organima bezbednosti za njihovu borbenu gotovost, obučenost i opremljenost, odnosno za njihovu učinkovitu i delotvornu upotrebu u cilju očuvanja bezbednosti Republike Srbije i njenih građana.

Za više informacija videti:

Miroslav Hadžić. *Ustavna zamisao kontrole i nadzora poslenika bezbednosti Srbije*. Beogradski centar za bezbednosnu politiku. Beograd, 2018.

Svi bezbednosni organi moraju da budu interesno, politički i ideološki nepristrasni.

Načelo interesne, političke i ideološke nepristrasnosti važi kako za pripadnike bezbednosnih organa, tako i za nosioce civilne vlasti koji upravljaju njihovim radom. To znači da se bezbednosni organi ne smeju koristiti za promociju ličnih ili partijskih interesa, kao ni ideoloških doktrina. U tu svrhu, članstvo u političkim strankama treba ustavno zabraniti ne samo pripadnicima Vojske i policije, kao što je to sada slučaj, već i pripadnicima službi bezbednosti i drugih državnih organa ovlašćenih da primenjuju silu.

Urediti način izbora člnika bezbednosnih organa.

Bilo bi poželjno urediti način imenovanja i razrešenja načelnika Generalštaba, direktora policije i direktora službi bezbednosti kako bi se na najvišem nivou predupredilo da na te pozicije dolaze nedovoljno stručna lica po političkom osnovu.

Dopuniti nadležnosti Narodne skupštine u oblasti kontrole nad bezbednosnim organima.

Ustavno obavezati Skupštinu da kontroliše i nadzire ne samo službe bezbednosti, kako je to sada slučaj, već i Vojsku Srbije, policiju i druge državne organe koji imaju neko od policijskih ovlašćenja.

Predvideti postojanje Saveta za nacionalnu bezbednost i nadzor nad njegovim radom.

Obavezati Savet za nacionalnu bezbednost da jedanput godišnje, a po potrebi i češće, izveštava Narodnu skupštinu o svom radu i stanju bezbednosti Republike Srbije.

Utvrditi odgovornost predsednika Republike za komandovanje Vojskom Srbije.

U okviru odredaba o ovlašćenjima predsednika Republike predvideti da on snosi odgovornost za komandovanje Vojskom Srbije i da jedanput godišnje obaveštava Narodnu skupštinu o primeni svojih komandnih ovlašćenja. Uporedna ustavna rešenja upućuju na model po kome bi predsednik Republike u miru komandovao Vojskom preko Vlade i ministra odbrane, a u ratu imenovao vrhovnog komandanta.